

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ**

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Обов'язкової освітньої компоненти

«Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками навчання»

для підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка
спеціальність:	013 Початкова освіта
Освітня програма	Початкова освіта
Факультет/ІНІ:	ІНІ педагогіки

Укладач: доцент кафедри мистецької освіти **Чернишова Анна**

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри мистецької освіти
Протокол №7 від 03.12.2021 р.

Завідувач кафедри _____ Людмила ОБУХ

УДК 373.3:37.016:792:792.8

I - 70

*Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка
(протокол №24 від «28» грудня 2021 р.)*

Рецензенти:

Гузун Михайло – народний артист України, заслужений діяч мистецтв Молдови, почесний громадянин міста Житомира, художній керівник Житомирського академічного ансамблю танцю «Сонечко».

Орлова Ольга – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін КЗ «ЖОШПО» ЖОР.

Сидорчук Нінель – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління ЖДУ ім. Івана Франка.

Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять студентів спеціальності 013 Початкова освіта з освітньої компоненти «Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками навчання» / уклад. А.М. Чернишова. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 35 с.

© Чернишова А.М.
© Житомирський державний
університет імені Івана Франка, 2021

ЗМІСТ

Вступ	4
Опис та структура освітньої компоненти «Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками навчання»	5
Рекомендації до підготовки та проведення практичних занять	7
<i>Практичне заняття 1. Мистецтво: поняття та види. Вплив мистецтва на розвиток особистості молодшого школяра</i>	7
<i>Практичне заняття 2. Мета і завдання викладання хореографії в системі початкової освіти</i>	8
<i>Практичне заняття 3. Особистість керівника хореографічного колективу</i>	9
<i>Практичне заняття 4. Методи та принципи хореографічного навчання</i>	10
<i>Практичне заняття 5. Структура хореографічного заняття</i>	12
<i>Практичне заняття 6. Використання сценічного та екранного мистецтва у навчально-виховній роботі початкової школи</i>	13
<i>Практичне заняття 7. Сценарна робота в системі професійної діяльності вчителя початкових класів. Педагогічне керівництво постановкою дитячих вистав у школі</i>	14
Список рекомендованої літератури	16
Зразки модульних контрольних робіт	17
Варіанти тестових завдань	23
Орієнтовний перелік питань для підготовки до заліку	28
Оцінювання навчальних досягнень здобувачів	30

ВСТУП

Освітня компонента «Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками навчання» є важливою складовою частиною професійного навчання майбутніх учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти. Вивчення програмних матеріалів курсу «Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками навчання» базується на взаємодії з іншими мистецтвознавчими та спеціальними дисциплінами. Засвоєння предмету допомагає краще пізнати історію хореографії, сценічного та екранного мистецтва, виховує загальну музичну та хореографічну культуру, розширює світогляд.

З урахуванням вимог, встановлених за освітньо-професійною програмою, опанування матеріалу освітньої компоненти передбачає засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичними знаннями і практичними навичками з курсу «Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками навчання».

Метою вивчення освітньої компоненти «Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками навчання» є засвоєння базових знань з актуальних питань мистецьких категорій, формування всебічно підготовленого спеціаліста для загальноосвітньої школи, здібного на високому рівні організувати та провести урочну, позакласну та позашкільну музично-естетичну роботу, розвинути у школярів почуття прекрасного в житті та мистецтві; розширення знань студентів із теорії мистецтва мовленого слова та вдосконалення виконавської майстерності майбутніх учителів початкової школи.

Основними **завданнями** вивчення освітньої компоненти «Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками навчання» є:

- надання студентам основ художніх знань, що уможливить усвідомлення ними специфіки майбутньої професійної діяльності;
- розширення мистецького світогляду та ціннісних орієнтацій майбутніх учителів на основі ознайомлення і вивчення кращих зразків хореографічного, сценічного та екранного мистецтва;
- формування умінь оперування різними видами аналізу художніх особливостей мистецьких явищ та інтерпретації творів, на основі знайомства з різними формами, жанрами, стилями мистецтва;
- збагачення власного художньо-естетичного досвіду для подальшого використання в професійній діяльності.

Програма навчальної дисципліни складається з одного модуля: Історична тенденція взаємозв'язку та розвитку різних видів мистецтва.

Освітня компонента «Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками навчання» викладається на IV курсі, у VII семестрі.

На вивчення освітньої компоненти відводиться 90 годин, 3 кредити ECTS.

ОПИС ТА СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП / ОНП рівень вищої освіти	Характеристика освітньої компоненти	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова	
	Спеціальність: 013 Початкова освіта		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: Початкова освіта	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		4-й	-
		Семестр	
		7	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 4 год.	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні/Семинарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Індивідуальна робота	
-	-		
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 33 % : 67 %

для заочної форми навчання – 13 % : 87 %

Структура освітньої компоненти

	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	У тому числі						У тому числі					
	Всього	Лекції	Практ.	Лаб.	С.р.	Інд.	Всього	Лекції	Практ.	Лаб.	С.р.	Інд.
Модуль 1. Історична тенденція взаємозв'язку та розвитку різних видів мистецтва												
Тема 1. Мистецтво: поняття та види. Вплив мистецтва на розвиток особистості	10	2	2	-	6	-	6	-	-	-	6	-

молодшого школяра												
Тема 2. Мета і завдання викладання хореографії в системі початко вої освіти	8	2	2	-	4	-	8	2	-	-	6	-
Тема 3. Особистість керівника хореографічного колективу	12	2	2	-	8	-	12	-	2	-	10	-
Тема 4. Методи та принципи хореографічного навчання	14	2	2	-	10	-	14	2	-	-	12	-
Тема 5. Структура хореографічного заняття	12	2	2	-	8	-	14	2	2	-	10	-
Тема 6. Використання сценічного та екранного мистецтва у навчально-виховній роботі початкової школи	14	2	2	-	10	-	16	-	-	-	16	-
Тема 7. Сценарна робота в системі професійної діяльності вчителя початкових класів. Педагогічне керівництво постановкою дитячих вистав у школі	20	4	2	-	14	-	20	-	2	-	18	-
Разом за модулем 1	90	16	14	-	60	-	12	6	6	-	78	-
Усього годин	90	16	14	-	60	-	90	6	6	-	78	-

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №1

Тема: Мистецтво: поняття та види. Вплив мистецтва на розвиток особистості молодшого школяра

Мета: познайомити студентів з метою та завданням курсу, дати уявлення про види мистецтва, специфікою їхньої художньо-образної мови та поняттям «образ» у мистецтві; розвивати самостійність, ініціативність, творче мислення, формувати інтерес до предмету вивчення; виховувати пізнавальний інтерес до світового мистецтва, потяг до підвищення рівня значущості культури й мистецтва в загальній освіті, сприяти формуванню естетичних смаків у студентів, розвитку відчуття прекрасного. Ознайомити студентів з основними напрямками впливу мистецтва на розвиток особистості дитини, розглянути напрямки мистецької освіти учнів початкової школи, вивчити основні положення та зміст програми інтегрованого курсу «Мистецтво»; розвивати уважність, самостійність, спостережливість; виховувати любов до мистецтва.

Ключові поняття: мистецтво, культура, мова мистецтва, образ, види мистецтва, творчість, творча особистість, естетичні почуття.

План

1. Мета та завдання курсу «Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками викладання».
2. Поняття «мистецтво». Види мистецтва.
3. Функції мистецтва
4. Вплив мистецтва на розвиток творчої особистості дитини.
5. Формування естетичних почуттів засобами мистецтва.
6. Основні напрямки мистецької освіти учнів початкової школи.
7. Програма інтегрованого курсу «Мистецтво».
8. Проект нового стандарту початкової загальної освіти.

Методичні рекомендації

При підготовці до практичного заняття уважно опрацюйте лекцію №1 та визначте мету та завдання курсу «Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками викладання». Користуючись літературними та інтернет-джерелами, знайдіть різні визначення поняття «мистецтво» і зіставте їх. Ознайомтесь з різними функціями мистецтва та обміркуйте, яка з них найважливіша на сучасному етапі розвитку суспільства. Розгляньте та охарактеризуйте основну класифікацію видів мистецтва.

Користуючись літературними та інтернет-джерелами, розгляньте поняття «творчість» та «творча особистість». Визначте вплив мистецтва на розвиток творчої особистості дитини та формування у неї естетичних почуттів. Ознайомтесь з різними напрямками мистецької освіти учнів початкової школи. Розгляньте та проаналізуйте програму інтегрованого курсу «Мистецтво». Ознайомтесь з проектом нового стандарту початкової загальної освіти, мистецькою освітню галуззю.

Завдання для самостійної роботи:

1. Започаткуйте ведення словника та занотуйте нові терміни.
2. Наведіть приклад відомого літературного твору, який став основою створення шедеврів художнього, театрального й кінематографічного мистецтва.
3. Створити кросворд «Мистецтво та його види».
4. Підготуйте тест на тему «Види мистецтва» (10 питань, 4 варіанти відповіді у кожному з питанні).

5. Проаналізуйте мистецьку освітню галузь нового стандарту початкової загальної освіти: мета, загальні цілі, загальні очікувані результати, конкретні очікувані результати.

Питання для самоконтролю:

1. Яка мета та завдання курсу «Методика навчання музичного, сценічного та екранного мистецтва з елементами хореографії»?
2. Як ви розумієте поняття «мистецтво»?
3. Чи існує мова мистецтва?
4. Що є особливим способом відображення життя, характерним лише для мистецтва?
5. Назвіть види мистецтва за формою чуттєвого сприймання.
6. Які ви знаєте види мистецтва за способом існування?
7. Які види мистецтва відносяться до просторових, часових, просторовочасових?
8. Який вплив має мистецтво на розвиток особистості дитини?
9. Як засоби мистецтва впливають на розвиток емоційних почуттів дитини?
10. Назвіть основні напрямки мистецької освіти учнів початкової школи.
11. Вкажіть мету та загальні цілі мистецької освітньої галузі нового стандарту початкової загальної освіти.

Література

1. Естетика і мистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Мітіна, К.Е. Тетіївський, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К.:КНУБА, 2003. – 252 с.
2. Масол Л.М. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах / Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – 2004. - №10. – С.4-9.
3. Рудницька О.П. Основи викладання мистецьких дисциплін / О.П.Рудницька. – К., 1998. – 183 с.

Практичне заняття №2

Тема: Мета і завдання викладання хореографії в системі початкової освіти

Мета: визначити головну мету і завдання викладання хореографії в системі початкової освіти; розглянути можливості впливу хореографічного мистецтва на гармонійний розвиток особистості дитини 6-10 років; розвивати вміння порівнювати та аналізувати; виховувати любов до хореографічного мистецтва.

План

1. Мета і завдання викладання хореографії в системі початкової освіти.
2. Умови ефективної педагогічно-хореографічної роботи в системі шкільної освіти.
3. Вікові характеристики дітей молодшого шкільного віку, особливості їх психофізіологічного розвитку та їх урахування в хореографічній діяльності.
4. Показники успішного музично-хореографічного розвитку дітей.
5. Хореографічне мистецтво в естетично-моральному вихованні дітей молодшого шкільного віку.
6. Танець – як засіб фізичного розвитку дитини.

Питання для самоконтролю:

1. Які психофізіологічні особливості характерні для розвитку дитини молодшого шкільного віку?
2. Якими методами навчання користується викладач-хореограф в роботі з молодшими школярами?

3. Які складові частини та основні завдання роботи з дітьми молодшого шкільного віку?
4. За якими принципами ускладнюється програма хореографічного навчання даної вікової категорії?

Самостійна робота:

1. Підготувати розповідь про народний танець з презентацією та відеофрагментом (на вибір). Матеріали оформити на А4 у вигляді доповіді.
2. Підготувати розповідь про класичний танець з презентацією та відеофрагментом (на вибір). Матеріали оформити на А4 у вигляді доповіді.
3. Підготувати розповідь про сучасні стилі танцю з презентацією та відеофрагментом (на вибір). Матеріали оформити на А4 у вигляді доповіді.

Література:

1. Естетика і мистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Мітіна, К.Е. Тетіївський, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К.:КНУБА, 2003. – 252 с.
2. Рудницька О.П. Основи викладання мистецьких дисциплін / О.П.Рудницька. – К., 1998. – 183 с.
3. Годовський В. М. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом: методичні рекомендації, лекції, навчальна програма /В. М. Годовський, В. І. Арабська – Рівне: РДГУ, 2000. – 76 с.
4. Голдрич О.С. Методика викладання хореографії: навч. посіб. / О. С. Голдрич – Львів: «Сполом», 2006. – 84 с.
5. Голдрич О.С. Методика роботи з хореографічним колективом: посібник для студентів-хореографів мистецьких навчальних закладів України I-II рівня акредитації. Вид. 2-е. / О. С. Голдрич – Львів: «Сполом», 2007. – 72с.
6. Рехліцька А. М. Класичний танець: програма навчального курсу / А. М. Рехліцька. – Херсон : Атлант. 2003. – 116 с.
7. Станішевський Ю. В. Балетний театр України: 225 років історії / Ю. В. Станішевський. – К.: Музична Україна, 2003. 440 с.
8. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник. /Л. Ю. Цветкова. – К.: Альтепрес, 2005. – 324 с.
9. Шевчук А.С. Дитяча хореографія: програма та навчально-методичне забезпечення хореографічної діяльності дітей від 3-7 років: навчально-методичний посібник / А.С. Шевчук . – К. : Шкільний світ, 2008. – 127 с.

Практичне заняття №3

Тема: Особистість керівника хореографічного колективу

Мета: розкриття складності професії вчителя хореографії, багатогранності й глибини її змісту, структури хореографічної діяльності, усвідомлення суті професійної компетентності, моральних та особистісних рис, стилю викладання вчителя хореографії.

План

1. Сучасні вимоги до вчителя хореографії (професійні, особистісні).
2. Професійна компетентність та її компоненти: методичний, організаційний, соціальний.
3. Моральні та особистісні риси керівника хореографічного колективу.
4. Стиль, як засіб за допомогою якого вчитель доносить зміст хореографічного мистецтва до дітей в системі шкільної освіти.

5. Основні характеристики стилю та манери викладання. Стилi роботи керівника колективу: авторитарний, директивний, колегіальний, демократичний, ліберальний, анархічний.

6. Особистість вчителя (енергія, різноманітність, транспарентність (відкритість), гумор, емоції, творча основа, мотивація).

Питання для самоконтролю:

1. Які напрямки роботи художнього керівника хореографічного колективу є пріоритетними?

2. Які моральні та особистісні риси керівника допомагають у професійній діяльності хореографа?

3. Що таке «стиль викладання»? Назвати основні характеристики стилю.

Самостійна робота:

1. Підготувати розповідь про видатного діяча хореографічного мистецтва (виконавця, балетмейстера-постановника) з презентацією та відео фрагментом. Матеріали оформити на А4 у вигляді доповіді.

Література:

1. Естетика і мистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Мітіна, К.Е. Тетіївський, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К.:КНУБА, 2003. – 252 с.

2. Рудницька О.П. Основи викладання мистецьких дисциплін / О.П.Рудницька. – К., 1998. – 183 с.

3. Годовський В. М. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом: методичні рекомендації, лекції, навчальна програма /В. М. Годовський, В. І. Арабська – Рівне: РДГУ, 2000. – 76 с.

4. Голдрич О.С. Методика викладання хореографії: навч. посіб. / О. С. Голдрич – Львів: «Сполом», 2006. – 84 с.

5. Голдрич О.С. Методика роботи з хореографічним колективом: посібник для студентів-хореографів мистецьких навчальних закладів України I-II рівня акредитації. Вид. 2-е. / О. С. Голдрич – Львів: «Сполом», 2007. – 72с.

6. Рехліцька А. М. Класичний танець: програма навчального курсу / А. М. Рехліцька. – Херсон : Атлант. 2003. – 116 с.

7. Станішевський Ю. В. Балетний театр України: 225 років історії / Ю. В. Станішевський. – К.: Музична Україна, 2003. 440 с.

8. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник. /Л. Ю. Цветкова. – К.: Альтепрес, 2005. – 324 с.

9. Шевчук А.С. Дитяча хореографія: програма та навчально-методичне забезпечення хореографічної діяльності дітей від 3-7 років: навчально-методичний посібник / А.С. Шевчук . – К. : Шкільний світ, 2008. – 127 с.

Практичне заняття №4

Тема: Методи та принципи хореографічного навчання

Мета: розкрити сутність методів та принципів хореографічного навчання, охарактеризувати їх різновиди та методику застосування на заняттях з дітьми; виховувати зацікавленість до мистецтва хореографії.

План

1. Диференційний підхід до вибору форм та методів навчання.

2. Різновиди форм організації навчальної роботи та типи уроків хореографії. 3. Педагогічні засоби в навчальному процесі: вербальні, наочні, репродуктивні, пошукові, стимуляції і мотивації.

4. Педагогічні методи, які використовуються в хореографічному навчанні (словесні: бесіди, розмова, запитання та відповіді, обговорення чи дискусії, історії (приклади) та інформації, особистий показ та пояснення, наочність, методи індивідуального підходу, поєднання навчання та гри, навчально-творчі завдання).

5. Ігри із застосуванням танцювальних рухів для дітей молодшого шкільного віку.

Питання для самоконтролю:

1. Який взаємозв'язок та взаємозалежність між індивідуальним, особистісним та диференційним підходами у навчанні?

2. За допомогою яких форм здійснюється навчально-виховний процес у хореографічному колективі?

3. Які методи хореографічного навчання використовуються на уроках хореографії?

4. Які основні принципи навчання в хореографічному колективі?

Самостійна робота: Підготувати (оформити у зошиті) та провести на практичному занятті хореографічну гру за такою схемою:

- назва гри;

- для якого віку дитини розрахована гра; - мета гри;

- умови.

Наприклад: Гра «Осінній бал»

Мета: розвиток уяви та фантазії, ритмічності, танцювальності, закріплення понять «коло», «пара», «трійка».

Вік: 6-7 років.

Ведучий пропонує дітям пофантазувати про осінній парк, різнокольорові листочки, які опадають з дерев. Діти імітують листочки, танцюють, а ведучий у ролі вітру керує їхнім танцем: «Подує сильно вітерець і листочки всі злетілись в одну купу, розлетілись по одинці, поєднались парами, трійками, закрутились у колі і т.д...». Темп музики може змінюватись, як швидко «дує вітерець» на осінні листочки.

Література:

1. Естетика і мистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Мітіна, К.Е. Тетіївський, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К.:КНУБА, 2003. – 252 с.

2. Рудницька О.П. Основи викладання мистецьких дисциплін / О.П.Рудницька. – К., 1998. – 183 с.

3. Годовський В. М. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом: методичні рекомендації, лекції, навчальна програма /В. М. Годовський, В. І. Арабська – Рівне: РДГУ, 2000. – 76 с.

4. Голдрич О.С. Методика викладання хореографії: навч. посіб. / О. С. Голдрич – Львів: «Сполом», 2006. – 84 с.

5. Голдрич О.С. Методика роботи з хореографічним колективом: посібник для студентів-хореографів мистецьких навчальних закладів України I-II рівня акредитації. Вид. 2-е. / О. С. Голдрич – Львів: «Сполом», 2007. – 72с.

6. Рехліцька А. М. Класичний танець: програма навчального курсу / А. М. Рехліцька. – Херсон : Атлант. 2003. – 116 с.

7. Станішевський Ю. В. Балетний театр України: 225 років історії / Ю. В. Станішевський. – К.: Музична Україна, 2003. 440 с.

8. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник. /Л. Ю. Цветкова. – К.: Альтепрес, 2005. – 324 с.

9. Шевчук А.С. Дитяча хореографія: програма та навчально-методичне забезпечення хореографічної діяльності дітей від 3-7 років: навчально-методичний посібник / А.С. Шевчук . – К. : Шкільний світ, 2008. – 127 с.

Практичне заняття №5

Тема: Структура хореографічного заняття

Мета: ознайомитись зі структурою хореографічного заняття, розглянути його основні етапи (види та послідовність роботи на кожному етапі); вивчити методику поєднання різних форм навчання на занятті та розвитку танцювальних навичок у дітей молодшого шкільного віку; виховувати любов до хореографічного мистецтва.

План

1. Зміст та структура уроку. Тривалість уроку і періодичність занять.
2. Складові частини уроку.
3. Поєднання індивідуальних та групових форм навчання.
4. Виховання виразності та емоційності, танцювальності та координації рухів частин тіла у вихованців на заняттях.
5. Партерна гімнастика: - значення і мета; - принципи побудови партерних комплексів: поступовість, доцільність, комплексність, варіативність, структурність, доступність, поступовість включення рухів (від простого до складного), врахування вікових особливостей дітей при складанні комплексів; - зміст загально розвиваючого партерного комплексу.

Питання для самоконтролю:

1. З яких основних етапів складається заняття з хореографії?
2. Назвіть складові елементи кожного етапу заняття.
3. Назвіть основні завдання хореографічної роботи з дітьми молодшого шкільного віку?
4. За якими принципами ускладнюється програма хореографічного навчання даної вікової категорії?

Самостійна робота: Підготувати танцювальну комбінацію з 4 - 6 елементарних танцювальних рухів для дітей молодшого шкільного віку.

Література:

1. Естетика і мистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Мітіна, К.Е. Тетіївський, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К.:КНУБА, 2003. – 252 с.
2. Рудницька О.П. Основи викладання мистецьких дисциплін / О.П.Рудницька. – К., 1998. – 183 с.
3. Годовський В. М. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом: методичні рекомендації, лекції, навчальна програма /В. М. Годовський, В. І. Арабська – Рівне: РДГУ, 2000. – 76 с.
4. Голдрич О.С. Методика викладання хореографії: навч. посіб. / О. С. Голдрич – Львів: «Сполом», 2006. – 84 с.
5. Голдрич О.С. Методика роботи з хореографічним колективом: посібник для студентів-хореографів мистецьких навчальних закладів України I-II рівня акредитації. Вид. 2-е. / О. С. Голдрич – Львів: «Сполом», 2007. – 72с.
6. Рехліцька А. М. Класичний танець: програма навчального курсу / А. М. Рехліцька. – Херсон : Атлант. 2003. – 116 с.
7. Станішевський Ю. В. Балетний театр України: 225 років історії / Ю. В. Станішевський. – К.: Музична Україна, 2003. 440 с.

8. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник. /Л. Ю. Цветкова. – К.: Альтепрес, 2005. – 324 с.

9. Шевчук А.С. Дитяча хореографія: програма та навчально-методичне забезпечення хореографічної діяльності дітей від 3-7 років: навчально-методичний посібник / А.С. Шевчук. – К. : Шкільний світ, 2008. – 127 с.

Практичне заняття №6

Тема: Використання сценічного та екранного мистецтва у навчально-виховній роботі початкової школи

Мета: ознайомитись з основними видами театру та з історією виникнення і розвитку кінематографу; видами та жанрами кіно, вчити аналізувати художній зміст фільмів, формулювати власні враження; розвивати самостійність, ініціативність, творче мислення; формувати інтерес до предмету вивчення; виховувати пізнавальний інтерес до світового мистецтва, потяг до підвищення рівня значущості культури й мистецтва в загальній освіті, сприяти формуванню естетичних смаків у студентів, розвитку відчуття прекрасного, вміння цінувати красу.

Ключові поняття: театр, театральне мистецтво, жанри театру, кіно, кіномистецтво, жанри кіно.

План

1. Визначення понять: театр, театральне мистецтво.
2. Джерела театрального мистецтва, види та жанри театру.
3. З історії розвитку театру України.
4. Основні тенденції розвитку театрального мистецтва в ХХ ст..
5. Розвиток сучасного театрального мистецтва.
6. Поняття «кіномистецтво».
7. Види та жанри кіно.
8. З історії українського кінематографу.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення сценічного мистецтва.
2. Які різновиди сценічного мистецтва ви знаєте ?
3. Театр розподіляється на певні види. Назвіть їх.
4. Як називався старовинний пересувний український ляльковий театр та як в ньому розгорталась дія?
5. Як виглядали актори професійного театру у Стародавній Греції?
6. Театральне мистецтво бере свій початок з магічних обрядів. Як ви це розумієте?
7. Коли і де зародився український професійний театр?
8. Назвіть імена вчених, які винайшли фотографію.
9. Кому належить винахід кінематографу?
10. Де і коли відбувся перший кіносеанс?
11. Коли з'явився перший звуковий фільм?
12. Кого вважають передвісником ігрового кіно? Назвіть кілька його фільмів.
13. Назвіть країни, де найшвидше розвивалось мистецтво кінематографу.
14. Хто першим почав знімати і демонструвати хронікальне кіно в Україні?
15. Назвіть основні етапи розвитку радянського кінематографу.
16. Хто в сучасному світі є лідером кіноіндустрії?
17. Назвіть професії, які мають відношення до кінематографу.
18. Опишіть коротко процес створення анімаційних фільмів.

Самостійна робота:

1. Об'єднатися у групи та підготувати творчу презентацію: 1 група - «Античний театр» (виникнення жанрів комедія, трагедія). 2 група - «Середньовічний театр мандрівних акторів» (Західна Європа — барди, рапсоди, шпільмани; у Київській Русі — скоморохи). 3 група - «Театр XVI—XVII ст.» Італія - театр Комедія дель-арте (комедія масок, головні маски якої — Арлекін, Коломбіна, П'єро, Пантолоне, Тарталья, Паяц) 4 група - «Театр XVI—XVII ст.», Україна - вертеп (стародавній ляльковий театр). 5 група - Підготуйте творчу презентацію Театр Відродження, В. Шекспір, театр «Глобус». 6 група - «Становлення Українського професійного театру».

2. Давньогрецький бог Аполлон, заступник мистецтва, з'являвся на Парнасі в оточенні дев'яти дочок Зевса — муз. Богині жили на священній горі Гелікон, де було джерело натхнення. Кожна муза мала своє призначення. Співвіднесіть ім'я музи та її мистецьку діяльність (музи: Евтерпа Терпсихора Калліопа Ерато Мельпомена Талія Кліо Полігмінія Уранія).

3. Заповніть таблиці:

Відомі кінокомпанії США – Найвидатніші режисери – Відомі актори

Відомі кінокомпанії України – Найвидатніші режисери – Відомі актори

4. Напишіть невеличкий твір про свій улюблений фільм (назва, режисер, рік виходу, коротка анотація фільму) та обґрунтуйте, чому саме цей фільм вам подобається.

Література

1. Брехт Б. Про мистецтво тетру. – К.: мистецтво, 1977. – 364с.
2. Іванова І.Л., Куколь Г.В., Черкашина М.Р. Історія опери: Західна Європа. Навчальний посібник. – К.: Заповіт, 1998.- 384с.
3. Естетика і мистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Мітіна, К.Е. Тетіївський, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К.:КНУБА, 2003. – 252 с.
4. Рудницька О.П. Основи викладання мистецьких дисциплін / О.П.Рудницька. – К., 1998. – 183 с.
5. Годовський В. М. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом: методичні рекомендації, лекції, навчальна програма /В. М. Годовський, В. І. Арабська – Рівне: РДГУ, 2000. – 76 с.
6. Голдрич О.С. Методика викладання хореографії: навч. посіб. / О. С. Голдрич –Львів: «Сполом», 2006. – 84 с.
7. Голдрич О.С. Методика роботи з хореографічним колективом: посібник для студентів-хореографів мистецьких навчальних закладів України I-II рівня акредитації. Вид. 2-е. / О. С. Голдрич – Львів: «Сполом», 2007. – 72с.
8. Станішевський Ю. В. Балетний театр України: 225 років історії / Ю. В. Станішевський. – К.: Музична Україна, 2003. 440 с.
9. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник. /Л. Ю. Цветкова. – К.: Альтепрес, 2005. – 324 с.
10. Шевчук А.С. Дитяча хореографія: програма та навчально-методичне забезпечення хореографічної діяльності дітей від 3-7 років: навчально-методичний посібник / А.С. Шевчук . – К. : Шкільний світ, 2008. – 127 с.

Практичне заняття №7

Тема: Сценарна робота в системі професійної діяльності вчителя початкових класів. Педагогічне керівництво постановкою дитячих вистав у школі

Мета: ознайомитись з основними видами сценарію як різновиду драматургічного дійства, вчити аналізувати його художній зміст, визначати ідейно-тематичну основу, вчити композиційно правильно складати сценарій та дотримуватись основних вимог до

нього; розвивати самостійність, ініціативність, творче мислення; формувати інтерес до предмету вивчення; виховувати пізнавальний інтерес до світового мистецтва, потяг до підвищення рівня значущості культури й мистецтва в загальній освіті, сприяти формуванню естетичних смаків у студентів, розвитку відчуття прекрасного, вміння цінувати красу.

Ключові поняття: сценарій, дитяча вистава, керівництво.

План

1. Поняття про сценарій. Специфіка сценарію як різновиду драматургічного дійства
2. Ідейно–тематична основа сценарію. Композиція сценарію. Основні вимоги до експозиції, основної частини, кульмінації та фіналу сценарію.
3. Завдання та вимоги до ведучих театралізованих дійств.
4. Функціональні обов'язки педагога як сценариста, режисера, постановника.

Самостійна робота: Зробити групову постановку вистави або театралізованого дійства для дітей.

Література:

1. Масол Л.М. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах / Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – 2004. - №10. – С.4-9.
2. Паві, Патріс. Словник театру. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640с.
3. Полякова Ю.Ю. У світі прекрасного Ілюстрована енциклопедія для дітей. – Х.: Веста: Видавництво „Ранок”, - 2006 – 128 с. (Я пізнаю світ).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Естетика і мистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Мігіна, К.Е. Тетіївський, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К.:КНУБА, 2003. – 252 с.
2. Зубарева Н.Д. Дети и изобразительное искусство / Н.Д.Зубарева. – М., 1999. – 312с.
3. Рудницька О.П. Основи викладання мистецьких дисциплін / О.П.Рудницька. – К., 1998. – 183 с.
4. Годовський В. М. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом: методичні рекомендації, лекції, навчальна програма /В. М. Годовський, В. І. Арабська – Рівне: РДГУ, 2000. – 76 с.
5. Голдрич О.С. Методика викладання хореографії: навч. посіб. / О. С. Голдрич – Львів: «Сполом», 2006. – 84 с.
6. Голдрич О.С. Методика роботи з хореографічним колективом: посібник для студентів-хореографів мистецьких навчальних закладів України I-II рівня акредитації. Вид. 2-е. / О. С. Голдрич – Львів: «Сполом», 2007. – 72с.
7. Рехліцька А. М. Класичний танець: програма навчального курсу / А. М. Рехліцька. – Херсон : Атлант. 2003. – 116 с.
8. Станішевський Ю. В. Балетний театр України: 225 років історії / Ю. В. Станішевський. – К.: Музична Україна, 2003. 440 с.
9. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник. /Л. Ю. Цветкова. – К.: Альтепрес, 2005. – 324 с.
10. Шевчук А.С. Дитяча хореографія: програма та навчально-методичне забезпечення хореографічної діяльності дітей від 3-7 років: навчально-методичний посібник / А.С. Шевчук . – К. : Шкільний світ, 2008. – 127 с.

Додаткова

1. Брехт Б. Про мистецтво тетру. – К.: мистецтво, 1977. – 364с.
2. Голдрич О. Методика роботи з хореографічним колективом. - Львів:«Сполох», 2007. - С. 92.
3. Зубатов СЛ. Методика роботи з хореографічним колективом. - К., 1997.
4. Іванова І.Л., Куколь Г.В., Черкашина М.Р. Історія опери: Західна Європа. Навчальний посібник. – К.: Заповіт, 1998.- 384с.
5. Історія українського радянського кіно. Т.1. 1917-1930 роки. – К.: Наукова думка, 1987. - 125с.
6. Історія українського радянського кіно. Т.2. 1930-1945 роки. – К.: Наукова думка, 1987. - 247с.
7. Колногузенко Б.М. Методика роботи з хореографічним колективом. Харків: ХДАК, 2004.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка[Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.
3. Библиотека Гумер [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.gumer.info/>
4. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [6. www.dnpb.gov.ua](http://www.dnpb.gov.ua).
5. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>

ЗРАЗКИ МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

I ВАРІАНТ

I рівень

1. Танець – це:
 - а) вид мистецтва;
 - б) жанр мистецтва;
 - в) форма мистецтва;
 - г) напрям мистецтва.

2. Де створений перший професійний навчальний заклад хореографічного мистецтва:
 - а) Росія;
 - б) Італія;
 - в) Франція;
 - г) Іспанія.

3. Хто був засновником державного академічного ансамблю народного танцю України?
 - а) В. Верховинець;
 - б) П. Вірський;
 - в) М. Вантух.

4. Чоловічі рухи на пальцях характерні для:
 - а) російського танцю;
 - б) грузинського танцю;
 - в) казахського танцю;
 - г) українського танцю.

5. Планування роботи хореографічного колективу - це:
 - а) робота з батьками;
 - б) складання перспективних і щомісячних планів;
 - в) підбір музичного матеріалу
 - г) створення хореографічних номерів.

6. Скільки точок направлення є в танцювальному класі?
 - а) 7;
 - б) 6;
 - в) 8.

7. Сукупність творів, які виконують окремі виконавці або група дітей:
 - а) збірка;
 - б) репертуар;
 - в) учбовий план.

II рівень

Доповніть речення.

1. Мистецтво хореографії – це...
2. Перерахуйте, які методи хореографічного навчання використовуються на уроках хореографії.
3. Як, на вашу думку, хореографічне мистецтво впливає на естетичний розвиток дитини?

III рівень

1. Розкрийте значення та особливості проведення партерної гімнастики для дітей молодшого шкільного віку.
2. Як ви вважаєте, які моральні та особистісні риси керівника допомагають у професійній діяльності хореографа?

IV рівень

1. Обґрунтуйте, яким, на вашу думку, повинен бути стиль викладання керівника хореографічного колективу?

II ВАРІАНТ

I рівень

1. Народний, класичний, бальний, сучасний – це:
 - а) види танцю;
 - б) жанри танцю;
 - в) форми танцю;
 - г) напрями мистецтва.
2. В якому напрямку хореографічного мистецтва працювала танцівниця Айседора Дункан:
 - а) модерн танець;
 - б) джаз танець;
 - в) стріт денс;
 - г) класичний танець.
3. Що танцювали в бурні 20 – ті роки:
 - а) хіп-хоп;
 - б) чарльстон;
 - в) полонез.
4. Вид народної творчості, що поєднує спів, інструментальну гру і танець:
 - а) пляска;
 - б) хоровод;
 - в) марш.
5. План роботи керівника складається:
 - а) на місяць;
 - б) на тиждень;
 - в) на рік.
6. Як називається приладдя, яке слугує опорою для танцівника:
 - а) палка;
 - б) опора;
 - в) станок.
7. Що слід враховувати вихователю при підборі мелодії для занять ритмікою з дітьми молодшого шкільного віку:
 - а) віковий рівень сприймання дітьми музичних творів;
 - б) нічого не враховувати;
 - в) фізичний розвиток дитини.

II рівень

Доповніть речення.

1. Танець – це...
2. Перерахуйте, які основні принципи навчання в хореографічному колективі.
3. Як, на вашу думку, хореографічне мистецтво впливає на фізичний розвиток дитини?

III рівень

1. Як ви вважаєте, які напрямки роботи художнього керівника хореографічного колективу є пріоритетними?
2. Як ви вважаєте, яка роль репертуару в навчально-виховному процесі хореографічного колективу?

IV рівень

1. Обґрунтуйте, як на вашу думку, вчитель хореографії повинен давати можливість проявити свої здібності кожному вихованцю колективу?

III ВАРІАНТ

I рівень

1. Ритміка – це:
 - а) система вправ;
 - б) система методів;
 - в) система звуків.
2. Кому з композиторів належить музика до балету „Лісова пісня”?
 - а) І. Стравінському;
 - б) П. Чайковському;
 - в) М. Скорульському;
 - г) С. Прокоф'єву.
3. Хто створив систему музично-ритмічного виховання:
 - а) Е.Жак-Далькроз;
 - б) Ю.Кабалевський;
 - в) А. Ваганова.
4. Хота:
 - а) іспанський народний танець;
 - б) український народний танець;
 - в) білорусський народний танець.
5. Керівник хореографічного колективу – це:
 - а) педагог, балетмейстер, адміністратор;
 - б) репетитор, концертмейстер;
 - в) дизайнер, стиліст;
 - г) спостерігач, контролер.

6. Хореографічне заняття починається і завершується:

- а) мовленнєвим привітанням;
- б) ритмічними вправами;
- в) поклоном;
- г) музичними завданнями;
- д) хореографічними іграми.

7. Основні функції музики на заняттях ритмікою і танцями:

- а) навчально-пізнавальна;
- б) розважальна;
- в) танцювальна.

II рівень

Доповніть речення.

1. Мета і завдання викладання хореографії в системі початкової освіти - ...
2. Назвіть основні принципи створення репертуару.
3. Як, на вашу думку, хореографічне мистецтво впливає на моральний розвиток дитини?

III рівень

1. Як ви вважаєте, в чому своєрідність репертуару для дітей?
2. З яких основних частин складається заняття з хореографії? Розкрийте значення кожної з них.

IV рівень

1. Обґрунтуйте свою думку, в чому полягає роль вчителя хореографії в процесі спілкування та навчання дітей молодшого шкільного віку?

IV ВАРІАНТ

I рівень

1. Що таке ритм?

- а) поєднання музичних ритмів;
- б) поєднання музичних пауз;
- в) поєднання музичних звуків.

2. Видатні діячі хореографії в галузі класичного танцю:

- а) А.Я. Ваганова, М.І. Тарасов;
- б) Н. Надєждіна, П. Вірський;
- в) М. Вантух, Є. Зайцев;
- г) О. Голдрич, Т. Устінова.

3. Парний бальний танець, який виник на основі народних танців Австрії, Німеччини та Чехії:

- а) вальс;
- б) мазурка;
- в) полонез.

4. Мазурка:

- а) білорусський народний танець;
- б) польський народний танець;
- в) італійський народний танець.

5. Вимоги до керівника танцювального колективу:

- а) масовість;
- б) інтелектуальність;
- в) професіоналізм.

6. Швидкість виконання музичного твору:

- а) темп;
- б) такт;
- в) динаміка.

7. Успіх музично-ритмічного виховання і навчання залежить від:

- а) урахування вікових особливостей дітей;
- б) вміння спостерігати за поведінкою дітей;
- в) здібностей дітей.

II рівень

Доповніть речення.

- 1. Репертуар – це ...
- 2. Назвіть джерела творчого задуму балетмейстера хореографічного номеру.
- 3. Як, на вашу думку, хореографічне мистецтво впливає на духовний розвиток дитини?

III рівень

- 1. Назвіть складові елементи кожного етапу заняття.
- 2. В чому полягає специфіка діяльності керівника дитячого хореографічного колективу?

IV рівень

- 1. Як ви вважаєте, яке значення має хореографічна гра в процесі навчання дітей молодшого шкільного віку? В чому її особливості?

V ВАРІАНТ

I рівень

- 1. В чому виражається взаємозв'язок музики і рухів?
 - а) у засобах спілкування;
 - б) у засобах музичної виразності;
 - в) у засобах музично-ритмічного виховання.
- 2. Хто був засновником Академічного хореографічного ансамблю танцю «Берізка»?
 - а) Т. Устінова;
 - б) О. Князева;

- в) Н. Надєждіна;
- г) М. Годенко.

3. Відомий балет на музику П.І. Чайковського:

- а) «Попелюшка»
- б) «Кармен»
- в) «Лускунчик»
- г) «Болеро»
- д) «Жизель»

4. Бульба:

- а) польський народний танець;
- б) український народний танець;
- в) білорусський народний танець.

5. Вид танцювального колективу залежить від:

- а) віку учасників;
- б) рівня професійної підготовки керівника;
- в) творчої спрямованості колективу.

6. Що таке партерна гімнастика?

- а) гімнастика на вулиці;
- б) гімнастика на полу;
- в) гімнастика біля станка.

7. З яких частин складається урок хореографії:

- а) вступної, підготовчої, основної;
- б) вступної, основної, заключної;
- в) підготовчої, основної, заключної.

II рівень

Доповніть речення.

1. Стилi роботи керівника хореографічного колективу - це ...
2. Назвіть основні завдання хореографічної роботи з дітьми молодшого шкільного віку.
3. Як, на вашу думку, хореографічне мистецтво впливає на розумовий розвиток дитини?

III рівень

1. Які є види та форми виховної діяльності керівника хореографічного колективу за межами навчального процесу?
2. Опишіть, як на вашу думку, вчитель хореографії повинен виховувати почуття відповідальності у своїх вихованців.

IV рівень

1. Як ви вважаєте, що спільного і відмінного може бути у хореографічній творчості дітей і дорослих?

ВАРІАНТИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Які види мистецтва належать до синтетичних?
 - а) музика, театр, балет;
 - б) естрада, цирк, література;
 - в) театр, кіно.
2. Які види мистецтва належать до візуальних?
 - а) образотворче мистецтво, скульптура, архітектура;
 - б) музика, балет;
 - в) література, театр, кіно
3. З яких трьох культурологічних сфер складається життя людини?
 - а) логосфера, ейдосфера та акустична сфера;
 - б) кінестетична, візуальна, слухова;
 - в) графічна, кінематографічна, синтетична.
4. Якого століття виникають теоретичні осягнення видової специфіки мистецтва?
 - а) VIII ст. нашої ери;
 - б) VI до нашої ери;
 - в) XVII ст. нашої ери.
5. Хто ввів поняття «вид» і «жанр» у теорію мистецтва?
 - а) Платон;
 - б) М.С. Каган;
 - в) Аристотель.
6. Які види мистецтва належать «просторових», згідно теорії різновидів мистецтва XVIII ст.?
 - а) музика, театр;
 - б) скульптура, архітектура;
 - в) література, живопис.
7. Які види мистецтва належать до «часових», згідно теорії різновидів мистецтва XVIII ст.?
 - а) скульптура, архітектура;
 - б) література, живопис;
 - в) література, музика.
8. Який теоретик мистецтва першим застосував поняття «межа мистецтва»?
 - а) Г. Лессінг;
 - б) І Кант;
 - в) Ю. Борєв.
9. Синкретизм – це ...?
 - а) поєднання мистецтв на основі доцільності поставлених педагогічних завдань, демонстрація близьких за емоційним настроєм, стилем або жанром творів мистецтва;
 - б) неподільність на види в первісних формах художньої діяльності, об'єднання музики, слова, танцю, пантоміми, ритуальних обрядів; давньогрецька драма;
 - в) структурний процес взаємопроникнення мистецтв, що вимагає розгляду будь-якого явища з різних точок зору, а також вироблення спільного підходу до їх вивчення, розвитку уміння застосовувати знання з різних галузей у вирішенні конкретної творчої задачі.
10. Комплекс мистецтв – це ...?
 - а) неподільність на види в первісних формах художньої діяльності, об'єднання музики, слова, танцю, пантоміми, ритуальних обрядів; давньогрецька драма;
 - б) поєднання мистецтв на основі доцільності поставлених педагогічних завдань, демонстрація близьких за емоційним настроєм, стилем або жанром творів мистецтва;
 - в) структурний процес взаємопроникнення мистецтв, що вимагає розгляду будь-якого явища з різних точок зору, а також вироблення спільного підходу до їх вивчення, розвитку уміння застосовувати знання з різних галузей у вирішенні конкретної творчої задачі.

11. Синтез мистецтв – це ...?
- структурний процес взаємопроникнення мистецтв, що вимагає розгляду будь-якого явища з різних точок зору, а також вироблення спільного підходу до їх вивчення, розвитку уміння застосовувати знання з різних галузей у вирішенні конкретної творчої задачі;
 - неподільність на види в первісних формах художньої діяльності, об'єднання музики, слова, танцю, пантоміми, ритуальних обрядів; давньогрецька драма;
 - взаємопроникнення засобів виразності (візуальних, слухових, кінестетичних), ефект їх трансформації в єдине ціле полісенсорного впливу, органічне злиття різних видів художньої творчості і на цій основі втрата автономності видів мистецтв та можливості їх диференціації.
12. Інтеграція мистецтв - це?
- поєднання мистецтв на основі доцільності поставлених педагогічних завдань, демонстрація близьких за емоційним настроєм, стилем або жанром творів мистецтва;
 - взаємопроникнення засобів виразності (візуальних, слухових, кінестетичних), ефект їх трансформації в єдине ціле полісенсорного впливу, органічне злиття різних видів художньої творчості і на цій основі втрата автономності видів мистецтв та можливості їх диференціації;
 - неподільність на види в первісних формах художньої діяльності, об'єднання музики, слова, танцю, пантоміми, ритуальних обрядів; давньогрецька драма.
13. Ким вперше в педагогічній практиці була застосована ідея інтеграції різних видів мистецтва?
- К.Д. Ушинський;
 - Б.В. Асаф'єв;
 - Б. Л. Яворський.
14. Які форми роботи на заняттях з дітьми включала методика Б. Яворського??
- теоретичний аналіз;
 - процес сприйняття;
 - поєднання теоретичного матеріалу з безпосереднім виконанням: співос, диригуванням, рухами, інсценізацією тощо
15. З якими святами пов'язують виникнення давньогрецького театру?
- на честь Діоніса;
 - на честь Афіні;
 - на честь Аполлона.
16. Які персонажі і жанри були обов'язковими учасниками давньогрецької драми?
- хор і актори;
 - хор і драматург;
 - балет і актори.
17. Акторами давньогрецької драми були ...?
- тільки жінки;
 - тільки чоловіки;
 - тільки діти.
18. Найушлавленішими драматургами давньогрецького театру були ...?
- Аристофан;
 - Есхіл, Софокл, Евріпід;
 - Софокл.
19. Твори якого комедіографа давньогрецького театру залишаються актуальними і в сучасному суспільстві?
- Софокл;
 - Ж.Б. Мольєр;
 - Аристофан;
20. Який вид розваг призвів до деградації театральної культури у Римі?
- камерні театральні вистави;

- б) гладіаторська бої;
в) побутові комічні сценки.
21. Які основні жанри театрального мистецтва епохи Середньовіччя ви можете назвати?
а) фарс;
б) містерія і фарс;
в) трагедія.
22. Як називався перший професійний європейський театр епохи Відродження?
а) комедія «Дель-арте»;
б) «Глобус»;
в) «Гранд-опера».
23. Чия творчість та геніальні твори призвели до кардинальних змін в театральному мистецтві кінця XVI – початку XVII століття?
а) П. Чайковський;
б) О. Дюма;
в) В. Шекспір.
24. П'єса у класичному театрі XVII - XVIII століття будується за принципом єдності: ...?
а) часу, місця і сюжету;
б) часу, місця і балету;
в) драматургії і сюжету.
25. Видатним комедіографом класичного театру XVII - XVIII століття є ...?
а) О. Дюма;
б) Ж.Б. Мольєр;
в) В. Гюґо.
26. Романтичний театр XIX століття впливав на глядача за допомогою ...?
а) мелодекламації;
б) підвищеної уваги по почуттів і переживань;
в) традиційним репертуаром.
27. Головною фігурою театру XIX століття стає ...?
а) драматург;
б) актор;
в) режисер.
28. Першим театром в Україні з першої половини XVII століття вважається?
а) вертеп;
б) театр «Петрушки»;
в) комедія «дель-арте».
29. Вертепна вистава поділялась на дві частини: ...?
а) першу і другу;
б) релігійну і світську;
в) комедію і інтермедію.
30. Театральне мистецтво XX століття характеризується ?
а) максимальною театральністю;
б) повною автентичністю постановки п'єси;
в) популярністю.
31. В. Мейерхольд у своїх театральних постановках радикально оновлював засоби виразності через ... ?
а) прийоми мелодекламації;
б) прийоми комедізації;
в) прийоми російського балагану (залучення до сценічної дії публіки).
32. Сучасному театру притаманні риси: ... ?
а) крайніх сценічних форм;
б) повної відсутності сюжету;
в) повної відсутності змісту.

33. Видатним драматургом, режисером і теоретиком інтелектуального напрямку театру ХХ ст. є ... ?
- Едвард Гріг;
 - Бертольд Брехт;
 - Артур Шонберг.
34. Колискою європейського балету є ... ?
- Іспанія;
 - Італія;
 - Португалія.
35. Найвищим досягненням хореографічного мистецтва Франції став ...?
- романтичний балет;
 - симфонічний балет;
 - комедійний балет.
36. Творцем першого симфонічного балету став ...?
- Едвард Гріг;
 - П. Чайковський;
 - Артур Шонберг
37. У жанрі симфонічного балету творили митці...?
- Ігор Стравінський, Сергій Прокоф'єв;
 - Бертольд Брехт;
 - В. Моцарт.
38. Сезони російського мистецтва були для публіки Європи ...?
- грандіозним відкриттям геніальних художників, композиторів і виконавців;
 - пересічним явищем;
 - неприємним фактом.
39. Видатними російськими, а надалі і інтернаціональними, танцівниками початку ХХ століття були...?
- Вацлав Ніжинський, Анна Павлова, Галина Уланова ;
 - В. Серов, Н. Еріх, А. Бенуа;
 - Майя Плісецька, Анастасія Волочкова.
40. Рік народження кінематографа?
- 1765;
 - 1932;
 - 1895 .
41. Як називалась перша кінокамера?
- кінетограф;
 - кіноматограф;
 - кінематограф .
42. Перші кінофільми були:...?
- короткометражними документальними;
 - мультиплікаційними;
 - художніми .
- 43.Музичне мистецтво на сеансах німого кіно: ?
- мало прикладне значення;
 - не використовувалось;
 - було неперевершеним.
- 44.У витоків українського-музично-драматичного театру стояли:
- І.Стравінський, С. Прокоф'єв;
 - І.П. Котляревський, Г.Ф. Квітка-Основненко, І.К. Карпенко0Карий, Л.М. Кропивницький;
 - Б. Брехт, КС. Станіславський.
- 45 Премія «Оскар» вручається щорічно у номінаціях...?

- а) кращий актор, режисер, фільм тощо;
- б) найбільші прибутки;
- в) найпрестижніші події.

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

1. Проблеми та перспективи впровадження уроків хореографії в систему навчально-виховного процесу загальноосвітніх шкіл.
2. Сучасні вимоги до вчителя хореографії (професійні, особистісні).
3. Вікові характеристики дітей молодшого шкільного віку, особливості їх психофізіологічного розвитку та їх урахування в хореографічній діяльності.
4. Мета і завдання викладання хореографії в системі початкової освіти.
5. Зміст хореографічної роботи, провідні підходи, методи і прийоми навчально-тренувальної, виховної та творчої роботи з дітьми 6-10 років.
6. Умови ефективної педагогічно-хореографічної роботи в системі шкільної освіти. Показники успішного музично-хореографічного розвитку дітей.
7. Завдання та зміст роботи шкільних танцювальних гуртків.
8. Навчально-виховне значення уроків хореографії в школі.
9. Характеристика основних компонентів уроку: завдання, зміст, засоби, методи і прийоми, структура.
10. Класифікація уроків хореографії (види, типи), їх характеристика.
11. Мета вступної частини уроку хореографії. Характеристика вправ та рухів.
12. Зміст основної частини уроку хореографії. Характеристика вправ та рухів основної частини.
13. Мета заключної частини уроку хореографії. Характеристика вправ та рухів.
14. Постановка тулубу та формування постави, як одна з найважливіших завдань хореографічної роботи в школі. Характеристика вправ для постановки тулубу. Методика їх застосування.
15. Значення, завдання та зміст музично-ритмічного виховання в процесі хореографічного навчання.
16. Завдання та зміст партерної гімнастики на уроках хореографії у школі.
17. Характеристика видів рухів та вправ партерної гімнастики, принципи їх добору, специфіка використання та дозування.
18. Методика роботи над розвитком творчості дітей на уроках хореографії. Види вправ, ігор, етюдних форм.
19. Застосування засобів танцювальної терапії на уроках хореографії.
20. Засоби активізації пізнавальної активності дітей на уроках хореографії.
21. Засоби залучення школярів до національної культури на уроках хореографії.
22. Український народний танок, як засіб національного виховання школярів.
23. Виховні функції хореографічного мистецтва. Шляхи вирішення завдань виховної роботи в школі засобами хореографічного мистецтва.
24. Репертуар, як основа педагогічної, виховної, навчальної та творчої роботи вчителя хореографії. Вимоги до танцювального репертуару, його тематика.
25. Характеристика вправ для постановки тулубу. Методика їх застосування.
26. Види українських дитячих танців, їх характеристика.
27. Навчально-виховне значення бальної хореографії.
28. Завдання та зміст ознайомлення школярів з бальним танцем на уроках хореографії.
29. Види сучасного танцю та особливості їх застосування на уроках хореографії.
30. Особливості роботи вчителя хореографії над підбором музичного матеріалу.
31. Виховні функції хореографічного мистецтва.
32. Шляхи вирішення завдань виховної роботи в школі засобами хореографічного мистецтва.
33. Класифікація та аналіз форм виховної роботи.
34. Приклади змісту, форм та методів виховної роботи хореографічного напрямку.

35. Шляхи формування міжособистісних стосунків на уроках хореографії.
36. Методика роботи над постановкою дитячих танців.
37. Особливості ознайомлення школярів з основами класичного танцю.
38. Мета та завдання курсу «Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками викладання».
39. Поняття «мистецтво».
40. Функції мистецтва.
41. Види мистецтва.
42. Вплив мистецтва на розвиток творчої особистості дитини.
43. Формування естетичних почуттів засобами мистецтва.
44. Основні напрямки мистецької освіти учнів початкової школи.
45. Програма інтегрованого курсу «Мистецтво».
46. Проект нового стандарту початкової загальної освіти.
47. Визначення понять: театр, театральне мистецтво.
48. Джерела театрального мистецтва, види та жанри театру.
49. З історії розвитку театру України.
50. Основні тенденції розвитку театрального мистецтва в ХХ ст.
51. Розвиток сучасного театрального мистецтва.
52. Поняття «кіномистецтво».
53. Види та жанри кіно.
54. З історії українського кінематографу.
55. Поняття про сценарій. Специфіка сценарію як різновиду драматургічного дійства.
56. Ідейно–тематична основа сценарію. Композиція сценарію. Основні вимоги до експозиції, основної частини, кульмінації та фіналу сценарію.
57. Завдання та вимоги до ведучих театралізованих дійств.
58. Функціональні обов'язки педагога як сценариста, режисера, постановника.

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» https://zu.edu.ua/offic/ocinjvannya_zvo.pdf.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролюми.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою		Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен	Залік		Оцінка	Пояснення
<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>	90-100	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
<i>Добре</i>		82-89	B	вище середнього рівня з кількома помилками
		74-81	C	в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
		64-73	D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
<i>Задовільно</i>		60-63	E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
<i>Незадовільно</i>	<i>Незараховано</i>	35-59	FX	з можливістю повторного складання
		1-34	F	з обов'язковим повторним курсом

Підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) розраховується:

№ модулю	M _{%n} (відсоткове значення модулю навчальної компоненти)
Модуль 1.	M _{%1} = 100
Сума	100

ЗАЛІК

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є залік то залікова оцінка (ЗО) з освітньої компоненти дорівнює підсумковій оцінці з вивчених модулів (ПОМ).

$$ЗО = ПОМ$$

**Схема нарахування балів
з курсу «Основи хореографії, сценічного та екранного мистецтва з методиками
навчання»**

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
<i>Початковий рівень знань «2» (рецептивно-продуктивний)</i>	0-25 балів без права перекладання (для екзаменів та заліків)	Студент за допомогою викладача розпізнає визначення основних термінів на побутовому рівні, однослівно („так” чи „ні”) відповідає на конкретні запитання.	Студент намагається відповідати, однак потребує постійної консультації та контролю з боку викладача. За допомогою викладача намагається пояснити з наукової точки зору явища оточуючої дійсності.
	26-49 балів	Студент за допомогою викладача однослівно відповідає на запитання, відтворює незначну частку питання в тому вигляді і в тій послідовності, у якій воно було розглянуте на лекції або консультації.	Студент вміє при постійному контролі і допомозі викладача визначити тему, до якої стосується наведений приклад прояву психічної діяльності особистості.
	50-59 балів	Студент з помилками характеризує окремі поняття та явища навчальної дисципліни. Володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Студент аналізує мистецькі твори на частковому рівні, небагатослівно їх характеризує, демонструє слабо сформоване художньо-образне мислення, елементарні навички та вміння у практичній мистецькій діяльності..
<i>Середній рівень знань «3» (репродуктивний)</i>	60-65 балів	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на продуктивному рівні: за допомогою викладача відтворює словами, близькими до тексту лекції, визначення основних термінів, принципів; частково відтворює текст підручника; у процесі відповіді допускає окремі відозміни навчальної інформації; ілюструє відповіді прикладами, що були наведені на консультації.	Студент вміє з допомогою викладача визначити тему та основні поняття, що пояснюють описане явище та навести приклади методів та методик для його дослідження.

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
	66-70 балів	Студент за допомогою викладача дає правильне визначення окремих понять з області загальної психології; словесно описує явища та закономірності психічної діяльності людини, вказує на деякі їх властивості; відтворює всю тему або її основну частину, ілюструючи відповідь власними прикладами.	Студент володіє навичками й уміннями, які дають змогу проаналізувати чи виконати окремі елементи роботи, котрі мають художньо конкретну основу; але не завжди вміє інтерпретувати мистецькі твори, які вимагають абстрактного художнього мислення; виявляє недостатнє знання спеціальної термінології; словниковий запас небагатий.
	71-73 балів	Студент за допомогою викладача свідомо відтворює тему лекції, ілюструючи її власними прикладами; розкриває суть загальнопсихологічних процесів та явищ, допускаючи у відповідях незначні неточності; намагається співвіднести окремі психодіагностичні методики з їх груповими характеристиками; намагається застосувати окремі прийоми логічного мислення (порівняння, аналіз, висновки).	Студент здатний сприймати і відтворювати значну частину мистецького матеріалу, але має слабо сформоване художнє мислення, не завжди послідовно та логічно характеризує мистецькі твори, його робота над етюдом потребує уточнень і додаткових запитань; студент виявляє знання і розуміння основних тематичних положень, але не завжди вміє самостійно зробити аналіз-мистецького твору, порівняння, висновки щодо виконаної роботи
Достатній рівень знань «4» (конструктивно варіативний)	74-80 балів	Студент без помилок відтворює зміст питання, наводячи власні приклади; правильно розкриває суть психодіагностичних понять.	Студент здатний аналізувати і виконувати роботи, але робить непереконливі висновки, непослідовно викладає свої думки, допускає термінологічні помилки; студент знає найважливіший тематичний мистецький матеріал, але знання нестійкі; спостерігаються

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
			помітні позитивні зміни у аналізі мистецького твору
	81-85 балів	Студент володіє навчальною інформацією, вміє зіставляти, узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; аргументовано відповідає на поставлені запитання і намагається відстояти свою точку зору.	Студент уміє виконувати творчі завдання, досить повно аналізує художньо-образний зміст твору, але має стандартне мислення, йому бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень, недостатньо володіє спеціальною термінологією при аналізі помилок при роботі.
	86-89 балів	Студент вільно володіє вивченим обсягом навчального матеріалу, наводить аргументи на підтвердження своїх думок, використовуючи матеріали власних спостережень та проведених досліджень; може за допомогою викладача відповідати на питання, що потребують знання кількох тем.	Студент виявляє глибоке засвоєння тематичного мистецького матеріалу, але допускає несуттєві неточності у використанні спеціальної термінології, які потребують зауваження чи коригування, трапляються поодинокі недоліки у виконанні роботи, його художньо-образному оформленні; не завжди самостійно систематизує та узагальнює мистецький матеріал при аналізі художнього твору
Високий рівень знань «5» (творчий)	90-93 балів	Студент вільно володіє темою, має ґрунтовні знання; вільно відповідає на запитання, що потребують знання кількох тем; оцінює окремі нові факти, явища; судження логічні й достатньо обґрунтовані; узагальнює і систематизує матеріал у межах навчальної теми; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності.	Студент має міцні, ґрунтовні знання, але, аналізуючи мистецькі твори, допускає неточність у формулюваннях та спеціальній термінології, не завжди обґрунтовано може довести свою думку щодо виконання власного аналізу мистецького твору або сценічної постановки, йому важко виконати повний аналіз чи інтерпретацію. Вказані неточності може виправляти самостійно.

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
	94-97 балів	Студент вільно висловлює власні думки, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні мистецтвознавчі дослідження, висловлюючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності.	Використовує набуті знання в нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує особисту життєву позицію, узгоджуючи її з загальнолюдськими цінностями. Студент володіє тематичним матеріалом у межах програми, вміє використовувати набуті знання, уміння і здібності у нових творчих завданнях, демонструє знання спеціальної термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, інтерпретувати мистецькі твори, застосовувати здобуті знання у виконанні художньо-творчої роботи.
<i>Високий рівень знань «5» (творчий)</i>	98-100 балів	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибоко розуміє суть мистецьких процесів та явищ; подає ідеї згідно з вивченим матеріалом, робить творчо обґрунтовані висновки; вміє аналізувати і систематизувати матеріали власних досліджень; визначає порядок особистої навчальної діяльності, самостійно оцінює її результати. Активно займається науково-дослідною роботою.	Студент має свідомі знання тематичного матеріалу у межах програми, здатний самостійно узагальнювати, сприймати та виконувати роботу, застосовувати асоціативні зв'язки між мистецькими творами, свідомо використовувати спеціальну термінологію для роботи над творчим завданням, пропонує нетипові, цікаві художньо творчі завдання для себе; рівень світосприйняття і світовідчуття мистецького мислення достатньо високий; самостійно використовує набуті знання, уміння та здібності у художньо-

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
			творчій та мистецькій діяльності.